

אבל הבאת הפורענות הוא עיקר החסד, שהוא התראה להינצל ולהיטות מיום אף.

וידוע כי חז"ל השתמשו בלשון קושט לומר מזה "קשט עצמך תחילה" (ב"ב ס) שרצה לומר, שוב ותקן דרכך. והיינו דקאמר קרא: "נתת ליראיך נס להתנוסס", דהיינו, מתחילה נס לפורענות כדי שתוכל לעשות להם נס בהצלה, וקשה, לא לכתוב לא ה"י ולא וא"ו (לא פורענות ולא הצלה ממנה), על זה בא כמתרץ: מפני קושט סלה, שיקשטו עצמם וישבו ויהיו נשמרים ממה שהוא רע יותר ח"ו. ועל זה אמר: "ברוך ה' כי הפליא חסדו לי", אם ההצלה הוא חסד מאת ה' אבל מ"מ אינו פלא כל כך, כי כך דרכו, אבל הפליא הוא תחילת ביאת העיר במצור הוא חסד נפלא.

בהמשך דבריו התריע לסור מרע משלש עבירות הקרויות חץ (כפי שהאריך בדרוש) והם: ענייני צניעות, לשון הרע והשחתת זקן, ובכך "שלשת החיצים צדה אורה... הנה החיצים ממך והלאה", יהיו למגן ולתריס בפני פורענות חיצים ואבני בליסטראות (בלשון ימינו: טילים בליסטיים).

ובעשה טוב, "אם אומר הנה החיצים ממך והנה קחנו ובואה כי שלום לך ואין דבר חי ה'", אם הרב עוסק בתורה עם בני הנעורים, "כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים", ואין בני הנעורים פחות משניים, והוי ליה שלשה של תורה לטובה, ואוי להם לבריות מעלבונה של תורה, מי שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק, או מי שיכול להחזיק ואינו מחזיק ח"ו, גדול עונו מנשוא, וההיפוך בהיפוך, כי כל העוסק בתורה ייסורים בדלים ממנו ואין אומה ולשון יכולין לשלוט בו, ובזמן שהקול קול יעקב אין הידיים ידי עשו שולטות בו, על כן נתחזקה בעד תורת א-לוקינו ולהוסיף ולא לגרוע ח"ו, ובפרט להוסיף אומץ בביהמ"ד להחזיק בחברת ביהמ"ד לבל תמוט ח"ו, כי דבר גדול הוא ולא יהיה קל בעיניכם. עד כאן דבריו.

גם במלחמה שהחלה 215 שנה אח"כ, בשמחת תורה תשפ"ד, זכו יושבי ארץ הקודש לראות עין בעין השגחה פרטית (נסים גלויים בתוך הסתר פנים) ובייחוד שומרי תורה ומצוות, כשמירת שבת ולימוד תורה (סיפורים רבים מספור, תקצר היריעה מלפרטם כי רבים הם, על כן יהיו נא בעיניכם כאילו הייתי פורטם).

נדמיין לעצמנו כאילו "הזקן מפרסבורג אומר לפנינו דברי כיבושין", ובעצם א"צ לכך "דמיון מפותח", הן הוא נשא דברים חוצבי להבות, והמסרים נשארו בתוקפם, נתבונן בינה כי הכל בא לעוררנו, להרתיע ולהתריע, נתחזק, ונזכה לניסי הגאולה השלימה במהרה בימינו.

בשנת תקס"ט, "באה העיר פרסבורג (אז חלק מהקיסרות האוסטרו-הונגרית) במצור מפני חיל הצרפתים, ויורו המורים בחיצים ואבני בליסטראות", זו הכותרת לדרשה שנשא מרנא בעל "החתם סופר" (ונדפסה בספרו "תורת משה", פרשת בשלח).

המצור נמשך כמחצית השנה, (תחילתו בי"ט בסיוון) עד שבסופו של דבר הגיעו להסכם שלום\ הפסקת אש (בה' במרחשוון תק"ע).

רבינו כתב ספר מרתק, בשם "ספר הזיכרון", בו העלה בכתב ומתאר את שהתרחש באותה תקופה, גילויים שמיימים וחזיונות שהנחוהו, והשמירה והניסים שאירעו (מומלץ!).

יש בנותן טעם ללמוד את משאו, שכן ניתן להפיק מהם לקחים לדורות, ודאי לתושבי ארץ הקודש החיים תדיר במצב מלחמה ובניסים תמידיים- שכמעט ניתן לומר כי הפכו לטבע- ככבשה בין שבעים זאבים, שגדול הרועה המצילה.

וכה דרש רבינו: ...טרם אענה, אומר ברבים ברכת הודאה על העבר, "ברוך ה' אשר הפליא חסדו לי בעיר מצור", וביאור הפליא חסדו יש לומר, דהנה כתיב: "נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה", מהו הלשון: "נס להתנוסס"? ומהו: "מפני קושט"?

כי הנה נסי ה' רובם לטובה להצלת צדיקים מן הרעות אשר באו במקרה העולם, או על חטא הרבים, והקב"ה מציל את הצדיק ממנו, ולפעמים נעשה נס לפורענויות על אנשים ידועים, ולהצילם מהרעה לטובה על דרך נס אחר. וזה פלא וקשה להבין, כי אם לא חפץ ה' להענישם, מעיקרא מאי קסבר להביא הרעה שלא בטבע, כמו שאנו רואים בעינינו, כי אע"פ שהמלחמה היא מדרך העולם, ושיבואו ערים במצור ובמצוק, והקב"ה משגיח לטובה להציל את הראוי להצילו, אבל מ"מ, מה זה שבאה עירנו במצוק וזרקו עליה חיצים, זה היה שלא בטכסיסי מלחמה, וכל אנשי הצבא בעצמם מתמיהים ולא ידעו שום טעם וריח או תועלת לשונאים בזה, וכל איש נבוב ילבב, כי מאת ה' הייתה זאת, על דרך נס לפורענות (חולין קכ"ז). שאינה באה לעולם אלא בשביל ישראל.

ואמנם כנגד זה אנו רואים חסדי ה' שעשה נס לטובה, כי לא די שלא ניזוק איש בגופו, גם הפסד בבניינים הוא מעט מזעיר בבתי אחינו בני ישראל, וכלא נחשב ההפסד המגיע בערך זה, ולא היה רק הפחד והדאגות, וא"כ מאי קסבר מעיקרא השי"ת לחדש נס לפורענות ולהציל אותנו אח"כ ממנו, שיהיה אותו הפורענות כעין הנראה לומר, ראו בני כי אני אני הוא המוחץ והרופא, שובו אלי ותקדמוני תפילה לצרה (סנהדרין מ"ד) ואם ח"ו תקשו ערפכם, הכינו למה שהוא מהראשונים.

נמצא, אם אנו שבים אל א-לוקינו עתה, היה הנס הזה שהיה לפורענות טובה גדולה, וחסד יותר מן ההצלה עצמה, כי ההצלה אינה חידוש, כי עדיין לא הגיע זמן הפורענות המעוותה,